

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

របាយការណ៍ស្តីពី

ការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមដំបូង

លើគម្រោងស្តីពីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចរបស់ ក្រុមហ៊ុន ហៀង ហៀក អ៊ិនវេសមេន និងក្រុមហ៊ុន ស៊ី អ ស៊ី ខេ ២ អភិវឌ្ឍន៍កៅស៊ូ ស្ថិតនៅ ប្រាសាទបល្ល័ង្ក និងស្រុកស្មោង ខេត្តកំពង់ធំ

កាលពីវេលាម៉ោងពីរ និងសាមសិបនាទី ថ្ងៃទីប្រាំពីរ ខែមិថុនាឆ្នាំពីរពាន់ដប់ នៅសាលាខេត្ត កំពង់ធំ មានបើកកិច្ចប្រជុំពិភាក្សាមួយលើបទបង្ហាញរបាយការណ៍ស្តីពី ការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមដំបូង លើគម្រោងស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំកៅស៊ូ របស់ក្រុមហ៊ុន ហៀង ហៀក អ៊ិនវេសមេន និង ក្រុមហ៊ុន ស៊ី អ ស៊ី ខេ ២ អភិវឌ្ឍន៍កៅស៊ូ មានទីតាំងស្ថិតនៅ ឃុំសាគ្រាម ស្រុកប្រាសាទ បល្ល័ង្ក និងឃុំពពក ស្រុកស្មោង ខេត្តកំពង់ធំ ក្រោមអធិបតីភាព ឯកឧត្តម ឈុន ឈន់ អភិបាលខេត្ត កំពង់ធំ ។

សមាសសភាពអញ្ជើញចូលរួមមាន:

- ១- ឯកឧត្តម អ៊ុក សំអន អភិបាលរងខេត្តកំពង់ធំ
- ២- លោក យក់ អឿន អគ្គលេខាធិការរង សាលាខេត្ត
- ៣- បណ្ឌិត លី សុពណ៍-មុនី នាយក GCF (Green Consultancy Firm)
- ៤- លោក លោក ហង្ស សុផឹម អភិបាលស្រុកស្មោង
- ៥- លោក តឹម អាន អភិបាលស្រុកប្រាសាទបល្ល័ង្ក
- ៦- លោក អ៊ុង យិត នាយរងខណ្ឌរដ្ឋបាលព្រៃឈើ
- ៧- លោក ម៉ក់ យុទ្ធវិហារ អនុប្រធានមន្ទីរកសិកម្ម

៨- លោក អេង ប៊ុនឃឿន អនុប្រធាន មន្ទីរបរិស្ថានខេត្ត

៩- លោក ចាន់ វណ្ណា បុគ្គលិក GCF (Green Consultancy Firm)

ជាកិច្ចចាប់ផ្តើមឯកឧត្តម **ឈុន ឈន់** អភិបាលខេត្តកំពង់ធំមានមតិសំណេះសំណាល និងថ្លែង
បើកអង្គប្រជុំអោយដំណើរការរួមមានខ្លឹមសារដូចតទៅ :

បណ្ឌិត លី សុពណ៍-មុនី : ថ្ងៃនេះខ្ញុំរីករាយណាស់ដែលឯកឧត្តមបានអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុន
យើងខ្ញុំ ធ្វើបទបង្ហាញទៅលើរបាយការណ៍វាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម លើគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំ
កសិ-ឧស្សាហកម្ម របស់ក្រុមហ៊ុន **ហៀង ហៀង អ៊ិនវេសមេន និង ក្រុមហ៊ុន ស៊ី អ ស៊ី**
ខេ ២ អេស៊ីឌីអេស៊ី មានទីតាំងស្ថិតនៅ ឃុំសាគ្រាម ស្រុកប្រាសាទ បន្ទាយ រតន រាជធានីភ្នំពេញ និងឃុំពពក ស្រុកស្នួល
ខេត្តកំពង់ធំ ។ ក្រុមហ៊ុន **ស៊ី អ ស៊ី ខេ ២ អភិវឌ្ឍន៍កៅស៊ូ** ស្នើសុំដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍វិនិយោគ
លើផ្ទៃដី ទំហំ៧២៨៩ ហិកតា ដើម្បីដាំកៅស៊ូ ។ ចំណែកឯក្រុមហ៊ុន **ហៀង ហៀង អ៊ិនវេសមេន** ស្នើសុំដីសម្ប
ទានសេដ្ឋកិច្ចមានទំហំ ៤.៣៨៥ហិកតា មានភូមិសាស្ត្រស្ថិតនៅឃុំសាគ្រាម ស្រុកប្រាសាទបន្ទាយ ខេត្តកំពង់ធំ ។

ខ្ញុំសូមជំរាបជូនឯកឧត្តមអភិបាលខេត្ត និងអស់លោកដែលជាអង្គការជំនាញ នៅទីនេះឱ្យបានជ្រាប
ផងដែរ អំពីស្ថានភាពដីនៅក្នុងតំបន់នោះ ដែលទីតាំងដីនេះស្ថិតនៅក្នុងដែនជំរកសត្វបឹងពែរ ដូចនេះហើយ
ទើបនៅលើលិខិតបទដ្ឋានគឺក្រសួងបរិស្ថានជាអ្នកធ្វើការសម្រេច និងមានចុះហត្ថលេខា ដោយរដ្ឋលេខាធិការ
ជួសមុខឱ្យឯកឧត្តមទេសរដ្ឋមន្ត្រី និងហត្ថលេខាមួយទៀតគឺ មកពីទីស្តីការគណរដ្ឋមន្ត្រី ។ ដែលក្រុមហ៊ុនទាំងពីរ
នេះជាក្រុមហ៊ុនសហព័ន្ធរកៅស៊ូរបស់រដ្ឋាភិបាលវៀតណាម ដែលមានលោកឧកញ៉ា ឡេង វិទ្ធី ជាអ្នកឈរ
ឈ្មោះ ដំណាងឱ្យក្រុមហ៊ុននេះ ។ ថ្ងៃត្រឹមតែទទួលបាន ស.ជ.ណ ពីទីស្តីការគណរដ្ឋមន្ត្រីមែន ប៉ុន្តែគោលការណ៍
របស់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច ចាំបាច់ត្រូវឱ្យមានលទ្ធផលសិក្សាវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមជាមុន
សិនទើប ក្រុមហ៊ុនអាចដំណើរការទៅបានដោយរលូនសមស្របតាមគោលការណ៍របស់រដ្ឋាភិបាល ដូច្នេះហើយ
ទើបខាង ក្រុមហ៊ុនដែលមានលោកឧកញ៉ា ឡេង វិទ្ធី ជាតំណាងនេះបានមក ទំនាក់ទំនងជាមួយក្រុមការងារ
បច្ចេកទេស យើងខ្ញុំដើម្បីចុះសិក្សាវាយតម្លៃអំពីទំហំនៃការប៉ះពាល់ទាំងនោះ ។ ទន្ទឹមនោះ ក្រុមការងារ ជី ស៊ី
អេហ្វ បានបញ្ជូនក្រុមការងារបច្ចេកទេសចំនួន ៣ក្រុមដែលមានជំនាញផ្សេងគ្នា ចុះធ្វើការសិក្សាអំពី
បច្ចេកទេស និងធនធានធម្មជាតិនៅក្នុងតំបន់នោះ ដែលក្រុមទីមួយធ្វើការហោះហើរ ដោយថតយកនូវរូបភាព
នេត្រាទស្សន៍ ដែលរូបភាពមួយមានទំហំប្រមាណជាមួយពាន់ហិកតា ដែលស្ថានភាពគំរបព្រៃយើងថតពេល
ហោះហើរ យើងអាចផ្ទៀងផ្ទាត់បាននូវស្ថានភាពការប្រើប្រាស់ដីនៅក្នុងទីតាំងដែលក្រុមហ៊ុនស្នើសុំ តើបច្ចុប្បន្ន
មានការប្រើប្រាស់កិច្ចណា? ហើយក្រុមទីពីរ យើងបានបញ្ជូនបុគ្គលិកចុះទៅសិក្សាលើទីតាំងផ្ទាល់ដើម្បីថតយក
រូបភាពនៅក្នុងព្រៃផ្ទាល់ ដើម្បីធ្វើការប្រៀបធៀបជាមួយរូបភាពហោះហើរ ហើយក្រុមទីបីគឺការងារទាក់ទង

ទៅនឹងសង្គម ដែលក្រុមការងារធ្វើការជួបពិភាក្សាជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានដូចជាថ្នាក់ដឹកនាំភូមិឃុំស្រុក និងប្រជាជនក្នុងសហគមន៍ ដោយមិនមានអំណោយផលចំពោះការងារ ដែលក្នុងថ្ងៃទីបួនខែប្រាំពីរ ឆ្នាំពីរពាន់ដប់នឹងមានការសម្ពោធឱ្យល្អឆ្ងាយជាផ្លូវការ។ ហើយនៅថ្ងៃទី១៨ ខែ០៦ឆ្នាំ២០១០ យើងនឹងដាក់ប្រជុំក្នុងកិច្ចប្រជុំ ទេសនៅក្រសួងបរិស្ថាន ហើយថ្ងៃទី២៨នឹងប្រជុំឆ្លងអន្តរក្រសួង។ ព្រោះក្រុមហ៊ុននេះមិនមែនជាក្រុមហ៊ុនឯកជនទេ គឺជាក្រុមហ៊ុនសហព័ន្ធកៅស៊ូរៀតណាមដែលត្រូវការដើរហូតដល់ដប់ម៉ឺនហិកតា ហើយដីរបស់ក្រសួងកសិកម្មមិនមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ទើបងាកមករកដីរបស់ក្រសួងបរិស្ថានវិញ ទើបដីនេះក្រសួងបរិស្ថានជាអ្នកសម្រេច។

គោលបំណងនៃការវិនិយោគនៅលើដីម្យ៉ាងនេះគឺ បង្កើនផលិតភាពព្រៃឈើផ្ទៃដីព្រៃកាប់បំផ្លាញវិវេសក្នុងដីសម្បទាន តាមរយៈការអភិវឌ្ឍន៍ការដាំដើមកៅស៊ូដាច់ការ និងជាលក្ខណៈកសិ-ឧស្សាហកម្ម ដើម្បីពង្រីកព្រៃដែលបានបាត់បង់ដោយសារការកាប់បំផ្លាញកន្លងមកជំនួសដោយព្រៃដើមកៅស៊ូដាំដាច់ការ ថែរក្សាព្រៃឈើសំដៅការការពារលំនឹងបរិស្ថានធម្មជាតិក្នុងតំបន់ដីសម្បទាន។ ចូលរួមចំណែកផ្នែកអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចជនបទបង្កើនប្រាក់ចំណូលដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ជាពិសេសប្រជាកសិករដែលរស់នៅក្បែរតំបន់ដីសម្បទាន និងការជំរុញការកែច្នៃផលិតផលដើមឈើ និងដំណាំរួមផ្សំផ្សេងៗទៀតសំរាប់តម្រូវការទីផ្សារ និងធ្វើការនាំចេញទៅលើទីផ្សារអន្តរជាតិ។

លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ គឺយើងចង់និយាយអំពីលក្ខណៈរូបរបស់ដី ក្នុងទីតាំងនីមួយៗមានលក្ខណៈយ៉ាងដូចម្តេច? នៅលើទីតាំងដីទីមួយមានសិលាមេបីប្រភេទ ដែលប្រភេទសិលាមេទាំងនេះជាប្រភេទដីអាស៊ីត ហើយយើងអាចធ្វើការសន្និដ្ឋានអំពីជាតិរបស់ដីនៅតំបន់នេះថា ជាដីមានជីជាតិទាប នេះយើងនិយាយតែដីស្រទាប់លើទេ តែចំពោះដីនៅស្រទាប់ក្រោមវិញគឺជាប្រភេទដីដែលសមប្រម និងដំណាំរុក្ខជាតិត្រូពិចដែលមានស្លឹកធំ ដូចនេះហើយទើបយើងចង់ធ្វើការប្រែក្លាយដីនៅតំបន់នេះទៅជាចំការកៅស៊ូ។ បើនិយាយអំពីឋានលេខាដីទាំងពីរក្រុមហ៊ុននេះមានស្ថានភាពរាបស្មើ ដែលវាបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ការល្បួសឆាយ និងដាំដុះព្រោះផ្ទៃដីលើសពី៩៩% គឺមានមុំចាប់ពីសូន្យទៅប្រាំដីក្រ លើកលែងតែក្រហមឆ្នុតៗនេះវាអាចជាទូលខ្ពស់ដែលមានមុំប្រាំដីក្រ តែយើងអាចធ្វើការល្បួសឆាយទាំងអស់ អាចដាំកៅស៊ូបានទាំងអស់ព្រោះដីនៅតំបន់ទាំងពីរនេះមិនមានចំរាក់ចោទដែលឱ្យយើងពិបាកល្បួសឆាយនោះគឺអត់មានទេ។ មកដល់ចំណុចនេះខ្ញុំចង់ជំរាបជូនឱ្យថ្នាក់ដឹកនាំខេត្ត អំពីស្ថានភាពតំបន់ព្រៃ (លក្ខណៈងាយណាមិករបស់ព្រៃ) ដំណើរប្រែប្រួលរបស់តំបន់ព្រៃនិងការប្រើប្រាស់ដីនៅក្នុងតំបន់ហ្នឹង ដែលយើងប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទិន្នន័យបួនជំនាន់ ដែលពីរជំនាន់របស់ UNDP និងពីរជំនាន់ទៀតរបស់រដ្ឋបាលព្រៃឈើ ដែលសហការណ៍ជាមួយ CTZ ធ្វើការបកស្រាយតំបន់ព្រៃតាមរយៈរូបភាពផ្តល់ឱ្យដោយផ្កាយរណប។ រូបនេះគឺជាផែនទីកាលពីឆ្នាំ១៩៩២-១៩៩៣ ដែលមានរយៈពេល

កាលពី១៨-១៩ឆ្នាំមុននេះគឺបង្ហាញថា ស្ថានភាពផែនទីនេះគឺមិនមានបែងចែកគំរូបព្រៃច្រើនប្រភេទទេ ដែលតាមភាសាបច្ចេកទេសហៅថា ការកំណត់និយមន័យអំពីសហព័ន្ធរុក្ខជាតិនៅតំបន់នោះ អត់មានបែងចែកច្រើនទេឱ្យតែដឹងមានព្រៃយើងកំណត់ដីមានគំរូបព្រៃទាំងអស់ តែជាក់ស្តែងដីទាំងអស់នេះដូចជាលោកពូអភិបាលខេត្តក៏ធ្លាប់ដឹកនាំគ្រប់គ្រងនៅតំបន់នេះ លោកអភិបាលស្រុកក៏ធ្លាប់ដឹកនាំ នៅតំបន់នេះដូចគ្នាដែរ ថ្នាក់ដឹកនាំទាំងអស់សុទ្ធតែជាបងប្អូនស្នាក់នៅ ឬម្យ៉ាងទៀតខ្ញុំក៏ជាអ្នកកំពុងធ្វើផងដែរ ដូច្នេះហើយយើងសុទ្ធតែដឹងថាព្រៃនៅតំបន់បឹងពែរនេះគឺជាព្រៃស្រោងទាំងអស់ ដូចនេះទោះបីជាមិនមានការបកស្រាយពីសារព័ន្ធរុក្ខជាតិច្រើនប្រភេទក្តី ប៉ុន្តែយើងទាំងអស់គ្នាដឹងថាព្រៃទាំងអស់នោះសុទ្ធតែជាព្រៃស្រោងទាំងអស់ ។ អញ្ចឹងយើងក្រឡេកមកមើលផែនទីគំរូបព្រៃឆ្នាំ១៩៩៧វិញម្តងរបស់ UNDP ដដែល អញ្ចឹងយើងឃើញថាពិណបែតទាំងអស់ដែល យើងឱ្យនិយមន័យថាដីដែលមានគំរូបព្រៃ នេះចំពោះក្រុមហ៊ុន ហ្វេន ហ្វេន ចំពោះក្រុមហ៊ុន C.R.C.K.2 នេះ ក៏មានតែមួយប្រភេទដូចគ្នា តែបើយើងមើលទៅលើផែនទីនេះគឺយើងមើលអត់ដឹងទេ យើងអាចថាមានដឹកសិកម្មអាចថាមានបងប្អូនយើងនៅឃុំពពកនឹងគាត់ទៅកាប់ឆ្ការព្រៃ ដែលយើងអាចហៅថាជាចំការពនេចរ បើនៅឥណ្ឌូនេស៊ី គេហៅថាចំការស្រូវដាំបានន័យថា គេកាប់ព្រៃហើយគេដាំស្រូវ ដាំពោត ល្ពៅ ននោង អីហ្នឹងហែរតាមនឹងទៅ សរុបសេចក្តីមកគឺមានតែសារព័ន្ធរុក្ខជាតិតែមួយប្រភេទដូចគ្នា អញ្ចឹងយើងមកមើលឆ្នាំ២០០២ បានន័យថាចន្លោះពី៦-៧ឆ្នាំក្រោយនឹងការប្រើប្រាស់ដីនេះវាមានលក្ខណៈដូចម្តេច? នៅក្នុងដីឃុំពពកមានសារព័ន្ធរុក្ខជាតិចំនួន៣ប្រភេទ ភាគច្រើនគ្របដណ្តប់ទៅដោយព្រៃស្រោងដដែល ព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង៣៤ហើយដីដែលគ្មានព្រៃនឹង៨៤សរុបប្រមាណតែជាងមួយភាគរយទេហើយដីដែលគ្មានព្រៃនឹង៨៤ហិកតាសរុបប្រមាណតែជាងមួយភាគរយ ហើយដីដែលគ្មានព្រៃនេះនៅក្នុងតំបន់ប្រហែលជាដីចំការរបស់បងប្អូនប្រជាជនមូលដ្ឋានឆ្ការធ្វើការដាំដុះ ព្រោះក្រៅពីការកាប់ធ្វើការដាំដុះយើងមិនប្រើប្រាស់ដីនោះក្នុងផលប្រយោជន៍អ្វីផ្សេងទៀតទេ ។ បើក្រឡេកមើលនៅក្នុងភូមិសាស្ត្ររបស់យើងវិញសហព័ន្ធរុក្ខជាតិ សរុបមានចំនួនប្រាំប្រភេទ ជាគ្រឹះ៩៩ភាគរយគ្របដណ្តប់ទៅដោយព្រៃស្រោង ដែល៣៨ហិកតា យើងចាត់ទុកថាជាដឹកសិកម្ម ចំណែក ៣៥៨ហិកតា យើងចាត់ទុកថាជាវាលស្មៅ និង៣១៣ ហិកតាទៀត យើងចាត់ទុកថាជាដីព្រៃគុម្ពោធមានថែមមួយទៀត២២ហិកតា ជាផ្ទៃទឹកអាចថាជាបឹង ខ្ញុំសូមធ្វើការបញ្ជាក់បន្ថែមទៀតទៅលើសារព័ន្ធរុក្ខជាតិបី ដែលជាដឹកសិកម្ម ដីវាលស្មៅ និងព្រៃគុម្ពោធមើយើងអាចយល់បានថា ដីទាំងអស់នេះ សុទ្ធតែជាដឹកសិកម្ម ទាំងអស់ប៉ុន្តែតែដោយរូបភាពផ្កាយរណបនេះថតនៅរយៈកំពស់ខ្ពស់៦គ.ម ពីផ្ទៃដីទេ ដូចនេះការវិភាគពណ៌ដែល ឱ្យមកវាអត់មានលក្ខណៈលំអិតច្បាស់លាស់ទេ ដោយមិនមានភាពចំបាច់គាត់ក៏មិនបានចុះមកធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់គាត់បានដាំ ។ ចំណែកដីដែលយើងហៅថាស្របលេន (ព្រៃគុម្ពោធម) អាចថាជាចំការដែលបងប្អូនគាត់ដាំហើយគាត់ចោលពីរឆ្នាំជាព្រៃបុស្ស អញ្ចឹងនៅក្នុងរូបភាពផ្កាយរណបគេឱ្យឈ្មោះថាជាព្រៃគុម្ពោធម អញ្ចឹងអាចថាពី៨-៩ឆ្នាំមុននឹង ៤០០ហិកតានេះ ប្រើប្រាស់ជាដឹកសិកម្មរួចស្រេចទៅហើយជាក់ស្តែងដូច ខ្ញុំចុះទៅនឹងឃើញ

ថាមានចំការស្វាយចន្ទី មួយចំនួនវាមានអាយុ៦-៧ឆ្នាំបាត់ទៅហើយដល់ពេលផ្តាយរណបវាប្រាប់ថាព្រៃគុម្ពោធ ទៅវិញ អញ្ចឹងយើងត្រូវឱ្យបមកមើលគំរូបព្រៃឆ្នាំចុងក្រោយនៅក្នុងតំបន់នោះនៅឃុំពពកមិនមានការផ្លាស់ ប្តូរច្រើនទេ មានតែ២ប្រភេទដដែល ដីគ្មានគំរូបព្រៃ និងដីព្រៃស្រោង ដីមានគំរូបព្រៃនៅតំបន់នេះវាស្ថិត នៅផ្នែកខាងលិចជ្រុងខាងត្បូង ហើយនឹងឈាងខាងលិចនៅតំបន់នឹងវាកៀកសហគមន៍ឃុំពពក ។ ដូចនេះយើង អាចយល់ថាដីគ្មាន ព្រៃហ្នឹងត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងទិសដៅកសិកម្មទាំងអស់ ។ ដោយឡែកចំពោះឃុំសាគ្រាម វិញការប្រើប្រាស់ដីគឺ មានលក្ខណៈរាលដាល ដីព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង និងដីបើកចំហខ្លាំង សរុបមានផ្ទៃដី ប្រមាណជា ១០០០ហិកតា អញ្ចឹងការប្រើប្រាស់ដីនៅក្នុងទីតាំងក្រុមហ៊ុនហ្វេនហ្វេននេះមាន ការប្រែប្រួល ខ្លាំងជាងដីនៅក្នុងឃុំពពកស្រុកស្នោង ។ ហើយចំណែកដីគំរូបព្រៃ២ឆ្នាំចុងក្រោយយើងឱ្យនិយមន័យ ដីព្រៃស្រោង ដូចនេះបើយើងមើលសសានភាពព្រៃយើងឱ្យនិយមន័យ ដូច្នោះយើងត្រូវឱ្យបមកមើល និងសិក្សាអំពីការ ប្រើប្រាស់ដីនិងគំរូបព្រៃចុងក្រោយ ការប្រើប្រាស់ដីយើងមិនអាចមកស្រាយបានទេព្រោះការហោះហើរនេះគឺ ក្រុមហ៊ុនឯកជនគឺ យើងមិនអាចហោះហើរមើលពីការប្រើប្រាស់ដីពីឆ្នាំ២០០៦មកឆ្នាំ២០១០មានការប្រែប្រួល ដូចម្តេចនៅក្នុងតំបន់នីមួយៗហ្នឹងយើងត្រូវការហោះ១០០% ហើយយើងមកស្រាយវាទៀតទាមទារលុយច្រើន ហើយប្រើពេលវេលារវែង ធម្មតាថតមួយប៉ុស្តិ៍នេះមានមួយគីឡូម៉ែត្របួនជ្រុង អាចនិយាយបានថា១០០ហិកតា វាអស់២០០ដុល្លា ហើយត្រូវធ្វើការបកស្រាយវាយន្តភាពដីដែលចាំបាច់ត្រូវចុះទៅដល់ទីតាំង ដើម្បីពិនិត្យ មើលថាវាមានអ្វីខ្លះ ពិនិត្យមួយៗដើម្បីធ្វើការបកស្រាយវា ដូច្នោះក្រុមហ៊ុនឯកជនគេមិនងាយធ្វើឱ្យយើង បានទេ អញ្ចឹងសំខាន់យើងក្រាន់តែចង់បង្ហាញថា គេគំរូបព្រៃដែលយើងអោយនិយមន័យបែបនេះ ជាព្រៃស្រោង វាយ៉ាង ម៉េច? ពាក្យថាព្រៃស្រោង យើងបែងចែកដែលអាចនៅក្នុងនេះមានបងៗដែលជាជំនាញរដ្ឋបាល ព្រៃឈើ អញ្ចឹងគាត់អាចយល់ច្បាស់ថែមទៀត នៅក្នុងព្រៃស្រោងយើងអាចបែងចែកជាព្រៃមិនទាន់បានរំខាន យើងអាចហៅថា ជាព្រៃឡង់ ព្រៃក្រមុំអីជាដើម ។ អញ្ចឹងបើសិនជាព្រៃស្រោងយើងចូលទៅដល់ក្នុងព្រៃនោះ គឺយើងមើលថ្ងៃមិនឃើញមេឃបានទេ ។ ព្រៃស្រោងនៅកំពង់ធំនេះកាលពី២០ឆ្នាំមុនខ្ញុំអត់បានចូលទៅនៅតំបន់ នេះប៉ុន្តែ ដូចសម័យបុរាណខ្ញុំទៅឃ្នាលគោ ក្របីនៅបាសាទ ត្រពាំងព្រីងឡើងទៅក្បាលដី ឬស្សីព្រៃ ឡើង ទៅទីរឹង ភ្នំដី ព្រៃហ្នឹងគេហៅព្រៃឡង់ចំគូតែម្តង អញ្ចឹងយើងមើលទៅលើគឺអត់ឃើញមេឃតែម្តង ហើយ ដោយសារថាដីវាមានជីជាតិ ដូចនេះវាមានកម្ពស់រហូតដល់៣៥-៤៥ម. ហើយកន្លែងណាខ្ពស់រហូតដល់ ៦០ម៉ែត្រ ហើយឈើដែលខ្ពស់ហ្នឹង មានតែឈើទាល ផ្លៀកទេ ដែលលូតខ្ពស់ដាច់នោះ ចំណែកឯប្រភេទឈើប្រណិត ឈើលេខមួយគឺមិនអាចលូតទៅខ្ពស់បានទេ ដូចនេះនៅពេលដែលមានការប្រើប្រាស់ យើងដកស្រទាប់ព្រៃមាន ៣-៤ស្រទាប់អញ្ចឹងបើយើងមើលថាព្រៃស្រោងមានការរំខាន ឬក៏ជាព្រៃស្រោងរេចរិលហ្នឹងយើងត្រូវដកពី Canopy របស់វាស្រទាប់ នោះយើងគ្រាន់តែកំណត់និយមន័យថា ព្រៃនេះវាយ៉ាងម៉េច? យើងមើលរូបភាព នេត្រាទស្សន៍ ទោះបីយើងដឹងថារូបភាពនេះមិនមានទីតាំងនិងចំណុចនិយាមកាច្បាស់លាស់មែន តែរូបភាព

នេះប្រាកដច្បាស់ថាយើងថតនៅតំបន់និងហើយ អញ្ចឹងយើងមើលព្រៃនេះគឺសុទ្ធតែជាព្រៃស្រោងរេចរិលគឺ យើងផ្តោតធ្ងន់ ទៅលើការប្រើប្រាស់លក្ខណៈពាណិជ្ជកម្ម ជាទូទៅលើដែលអាចដកបូកបាននោះគឺវាបាត់បង់ ច្រើនមែនទែន ហើយតាមខ្ញុំបានចូលទៅដល់ហ្នឹងជាទូទៅ នៅពេលដែលគេដកឈើផ្អែក អញ្ចឹងយើងដឹងថាគឺ ភាពរិចរិលរបស់ព្រៃស្រោងវាដល់កំរិតណា? ធម្មតាអត់ប្រើទេ នៅពេលដែលឈើនៅតំបន់នោះនៅមានឈើ ប្រភេទលេខ២ គេចាប់ផ្តើមប្រើឈើទាល់អស់សិន លុះត្រាតែប្រើឈើទាល់អស់ទើបគេប្រើឈើផ្អែក នៅពេល ប្រើឈើក្រៅចំណាត់ថ្នាក់អស់ហើយ ចុងក្រោយព្រៃតំបន់នោះ ក្លាយទៅជាព្រៃអុស ដូចនេះព្រៃនៅតំបន់នោះ លែងមានឈើមានតម្លៃពាណិជ្ជកម្មហើយ ។ ប៉ុន្តែយើងមើលទៅលើព្រៃនេះ យើងនៅមានតម្លៃច្រើនប្រាកដ ។

ឯកឧត្តមអភិបាលខេត្ត : អាចរៀនយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការកាត់អត្តាធិប្បាយបន្តិច សុំឱ្យនិយាយអំពីផលប៉ះពាល់ នៅនឹង ទីតាំងដីដែលស្នើសុំនេះ ប៉ះពាល់អីខ្លះ? ហើយក្រុមការងារដែលចុះទៅសិក្សានេះឃើញមានអ្វីខ្លះ ដើម្បីដកមក ពិភាក្សាគ្នា រួមគ្នាធ្វើការដោះស្រាយ ។ អាជ្ញាធរបច្ចេកទេសនៃការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ ទុកឱ្យជំនាញគេធ្វើការចុះ ឥឡូវយើងបង្ហាញពីផ្ទៃដី១៥០០០ហិកតា តើវាមានផលប៉ះពាល់នឹងប្រជាពលរដ្ឋអីខ្លះ? ហើយក្រោយពីក្រុម ការងារបច្ចេកទេសរាយការណ៍ចប់ សុំឱ្យស្រុក និងជំនាញពាក់ ធ្វើការរាយការណ៍បន្ថែម ដើម្បីពិភាក្សាការ ដំណោះស្រាយ ។

បណ្ឌិត លី សុពណ៍-មុនី: សូមអគុណ មុននឹងដល់ចំណុចដែលឯកឧត្តមមានប្រសាសន៍ ខ្ញុំសូមធ្វើការបក ស្រាយបន្តិចទៀត មូលហេតុអីបានជាខ្ញុំធ្វើការបកស្រាយមកតាមលំដាប់ដោយអញ្ចឹងនោះ ព្រោះជាគោល ការណ៍ព្រៃស្រោងគឺយើងមិនអាចប្រគល់ឱ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើការប្រើប្រាស់ទេនេះជាគោលការណ៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ការបកស្រាយនេះដើម្បីចុងក្រោយយើងទាញជាសម្រេចមកវិញថា តើគួរយើងអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍ ឬ មិនធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍អញ្ចឹងយើងប្រាប់ពីតម្លៃរបស់ព្រៃ មូលហេតុហ្នឹងហើយបានមានការមកស្រាយ ។ ប៉ុន្តែ អញ្ចឹងខ្ញុំសូមកាត់ត្រឹមហ្នឹង ខ្ញុំលែងបកស្រាយបញ្ហាគំរប់ព្រៃ តែសុំចូលទៅបន្តិចទៀតព្រោះអីវាជិតដល់ចប់ ហើយ ព្រោះអីវាមានការទាក់ទងគ្នា នេះជារូបភាពរបស់ក្រុមហ៊ុន C.R.C.K.2 យើងបានជ្រើសរើសយក ឡូតីគំរូ ចំនួន២៩ សូមឯកឧត្តមជ្រាបថា ព្រៃស្រោងដែលយើងបានចូលទៅនេះ ឃើញថាមានមានស្ថានភាព ព្រៃអញ្ចឹង យើងឃើញមានគល់មួយដែលគល់នេះអាចជាគល់ផ្អែក ហើយវាអាចកាត់មកប៉ុន្មានឆ្នាំហើយ ហើយចេះតែបន្តកាប់ទៀតទៅ ដែលចុងក្រោយវានៅសល់តែព្រៃដូចដែលបានបង្ហាញនៅពេលនេះអញ្ចឹង ប៉ុន្តែ សំណាកនេះប្រាប់ថាវាគឺជាព្រៃស្រោង តែឡូតីមួយនេះឃើញមានដើមឈើទាល់ផងដែរ នេះប្រហែលជារណ្តៅ ជីវ នេះដោយសារម្ចាស់ជីវចេញចូលទៅដងជីវញឹកញាប់អញ្ចឹងហើយទើបនៅសល់ ហើយព្រៃនៅតំបន់នេះ កាលពី ២០ឆ្នាំមុនសុទ្ធតែជាព្រៃស្រោង ដើមឈើពាណិជ្ជកម្មវាដូចម្រាមដៃមួយហិកតាយ៉ាងហោចណាស់ ក៏មាន២០-៣០-ដើមដែរ ហើយមួយដើមចម្ងាយពី២៥-៣៥ម៉ែត្រគូបឯនោះ ។ ដូចនេះព្រៃនេះពេលយើងចូល

ទៅគឺអត់មានទេ នេះមានផ្លូវក្រីក្រ មួយដុំនេះទើបនឹងផែហើយ ជាក់ស្តែងយើងចូលទៅភ្ជាប់បានត្រូវសើនីមួយ គ្រឿង ខ្ញុំមិនមែនអ្នកចាប់ទេ សមត្ថកិច្ចអ្នកចាប់ទេខ្ញុំចូលទៅពីកាត់ឱ្យជូនទៅ ពេលចូលទៅដល់ជួបគត់ ក៏ចាប់ទៅ។ ហើយកន្លែងខ្លះយើង ឃើញទើបតែមានការកាប់ដុតដាំស្រូវ ពោត ថ្មីៗ។ អញ្ជឹងខ្ញុំសូមធ្វើការ បកស្រាយធនធានអេកូឡូស៊ីតែប៉ុណ្ណឹង។ សូមនិយាយអំពីផលប៉ះពាល់វិញម្តង យើងសុំលើកយកក្រុមហ៊ុន C.R.C.K.2 ហើយ លោកពូដែលជាអភិបាលស្រុកស្ទឹងក៏មានវត្តមាននៅទីនេះស្រាប់ ប្រសិនបើមានការប៉ះ ពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍របស់ប្រជាជន ក្រុមហ៊ុនមិនអាចធ្វើការឈូសឆាយរហូតដល់ទៅ ២៤០០ហិកតា តាមក នេះបានទេ បើសិននៅកន្លែងដទៃទៀតបើមិនមានការដោះស្រាយមានការធ្វើបាតុកម្ម ចលនាទៅផ្អាកសកម្មភាព មានសុទ្ធតែ កំបិតខ្វែវ ហើយជួនកាលក្នុងករណីធ្ងន់ធ្ងរ មានរហូតទៅដល់ដុតគ្រឿងចក្រទៅទៀតដោយឡែក ក្រុមហ៊ុន C.R.C.K.2 មកដល់បច្ចុប្បន្នឈូសឆាយរហូតដល់ទៅ២៤០០ហិកតាហើយ តាមការរាយការណ៍ពី សហការីយើងខ្ញុំដែលបានចុះទៅដល់ទីនោះក្រុមហ៊ុនបានធ្វើការដោះស្រាយជាមួយប្រជាជននេះ តែដោយដី ក្រុមហ៊ុននេះជាង ៧០០០ហិកតា ហើយក្រុមហ៊ុនទើបតែឈូសបាន២៤០០ហិកតា នៅជាង៥០០០ហិកតាទៀត នៅពេល ដែលក្រុមហ៊ុនឈូសឆាយក្រុមហ៊ុន និងធ្វើការដោះស្រាយយ៉ាងម៉េចយើងមិនដឹងថាម៉េចទេ។ ប៉ុន្តែយើងជឿ ជាក់លើក្រុមហ៊ុននេះមិនធ្លានមានប្រវត្តិជំលោះជាមួយប្រជាជនទេ ខ្ញុំលើកករណីធ្ងន់ធ្ងរមួយនៅ ឃុំប៊ូស្រា ស្រុកពេជ្រជ្រាដា ខេត្តមណ្ឌលគិរី គឺជាតំបន់ដីក្តៅបំផុតហើយ នៅពេលដែលក្រុមហ៊ុនបារាំងមួយ សួរហ៊ុនទៅគឺដុតដល់ ទៅគ្រឿងចក្រហើយចោហាយខេត្តនិងរដ្ឋាភិបាលរដ្ឋឡើយ ឯកឧត្តម កែវ ហន គាត់ក៏អ្នក ស្រុកយើងនឹងដែរ គឺដោយសាររឿងនឹង ដោយឡែកជាប់ និងក្រុមហ៊ុនសួរហ៊ុនដែរមានក្រុមហ៊ុនដាក់ឡាក់ ដែលជាក្រុមហ៊ុនមួយ ស្ថិតនៅក្នុងសហព័ន្ធកៅស៊ូគាត់អត់មានបញ្ហាអ្វីទាំងអស់ខ្ញុំបានចុះទៅវាយតម្លៃផល ហើយវិធីសាស្ត្រនៃនីតិវិធីរបស់ក្រុមហ៊ុននោះ គឺការអភិវឌ្ឍន៍របស់គាត់មានលក្ខណៈសហគមន៍បានន័យថា ម៉េច? ពោះគាត់អភិវឌ្ឍន៍ខ្លួនឯងផង គាត់ចូលរួមចំណែកអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ផង កាលណាគាត់ឈូសទៅដល់ កន្លែងណា បើមានបញ្ហាអី គាត់ស្រាវជ្រាវតាមរយៈអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន អ្នកណាមានបញ្ហាអីគាត់ហៅមកចរចា គ្នាតែម្តងបើម្ចាស់ដីពេញចិត្តថាលក់ ក៏លក់ទៅគាត់ទិញ បើមិនលក់ក្រុមហ៊ុនសួរថាចង់ដាំកៅស៊ូអត់ បើចង់ដាំ ក្រុមហ៊ុនឈូសឱ្យផ្តល់ពូជឱ្យ និយាយថាម្នាក់ឬតែម្តង គ្រាន់តែមានកិច្ចសន្យាមួយថាដីរបស់គ្រួសារនឹងមាន ទំហំប៉ុន្មាន ធ្វើកិច្ចសន្យាដល់ពេលប្រមូលផលលក់ឱ្យក្រុមហ៊ុន ធ្វើដូច្នេះគឺគេដាំបានច្រើនមែនទៀត អញ្ជឹង ហើយទើបទោះនូវកន្លែងណា គឺមិនធ្លាប់មានបញ្ហាអ្វីទាំងអស់ ខ្ញុំដឹងច្បាស់ព្រោះអីដី១០ម៉ឺនហិកតានឹងគឺខ្ញុំអ្នក ចុះវាយតម្លៃឱ្យទាំងអស់មិន ថានៅកំពង់ធំ មិនថានៅព្រះវិហារ មិនថានៅខេត្តក្រចេះ រតនគិរី ឬស្ទឹងត្រែង ខ្ញុំវាយតម្លៃឱ្យទាំងអស់ ដូចនេះ ខ្ញុំដឹងច្បាស់ថាក្រុមហ៊ុននេះមិនប៉ះពាល់ដីប្រជាពលរដ្ឋតែម្តង។ ទោះបីនៅក្នុង ដំណាក់កាលនៃការវាយតម្លៃដំបូងនេះ យើងមិនបានពេញលេញ១០០%ក្តី ប៉ុន្តែយើងជឿជាក់ថាអញ្ជឹង ព្រោះអី ក្រុមហ៊ុនឈូសឆាយបានជាងពីរពាន់ហិកតាហើយមិនមានបញ្ហាអ្វីឱ្យថ្នាក់ដឹកនាំខេត្តស្រុកឈឺក្បាលទេ។ ដោយ

ឡែកដីស្ថិតនៅឃុំសាគ្រាម វិញម្តង នៅពេលដែលខ្ញុំចូលទៅក្នុងដីនោះ ហើយខ្ញុំចូលទៅរហូតជិតដល់ដីឃុំពពក ហើយនៅពេលដែលខ្ញុំ ត្រឡប់មកវិញបានជួបនឹងប្រជាពលរដ្ឋ ដែលពួកគាត់ចូលទៅប្រមូលផលព្រៃឈើនៅ តំបន់នោះ ហើយខ្ញុំក៏រៀបរាប់ប្រាប់ថាហេតុអ្វីបានជាខ្ញុំចូលមកទីនោះ ថានឹងមានក្រុមហ៊ុនចូលមកធ្វើវិនិយោគ ដំណាំកៅស៊ូអីនឹង គាត់ក៏បានសំណូមពរខ្ញុំសុំឱ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើការវិភាគព្រំដីឱ្យបាន៤គ.ម ។ តែក្រុមហ៊ុនមិនវិភាគ បានទេ ព្រោះអីក្រុមហ៊ុនបានកំណត់ទីតាំងរួចហើយ ហើយចេញទាំង ស.ជ.ណ.ទៀត តែដោយសារតែក្រុមហ៊ុន ខ្លួនឯងមិនមានបំណងធ្វើអ្វី បំពានធ្វើអ្វីប៉ះពាល់ប្រជាជននៅក្នុងមូលដ្ឋាន អញ្ជឹងខ្ញុំក៏ធ្វើការបញ្ជាក់ប្រាប់ ពួកគាត់ថា បងប្អូនគួរណាតែពិចារណាឡើងវិញ ថាតើយើងបន្តធ្វើស្រូវ ឬមួយដាំចន្ទីទៀត ឬមួយក៏ធ្វើការផ្លាស់ ប្តូរគំនិតថ្មីវិញថា នៅពេលដែលក្រុមហ៊ុនមកអនុវត្តដាំដើមកៅស៊ូ បើបងប្អូនមានដីច្រើន ដីមួយចំនួនយើងទុក ទៅសំរាប់ធ្វើស្រែ ហើយមួយផ្នែកធំយើងគួរកែបែរទៅចំការដាំកៅស៊ូ បើដីដែលនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនបងប្អូនចង់ ដោះដូរឱ្យក្រុមហ៊ុនក៏បាន បើមិនចង់ដោះដូរទេ បងប្អូនចង់ដាំកៅស៊ូក្រុមហ៊ុនធ្វើការឈូសឆាយដាំឱ្យគ្រាន់តែ ធ្វើកិច្ចសន្យាពេលប្រមូល ផលត្រូវលក់ឱ្យក្រុមហ៊ុនវិញ ខ្ញុំបានធ្វើការអះអាងប្រាប់ពួកគាត់ថាខ្ញុំនឹងសរសេរចូល ទៅក្នុងរបាយការណ៍ អំពីសំណូមពររបស់ពួកគាត់ ព្រោះអីនៅខេត្តកំពង់ធំយើងនេះមិនទាន់មានគោលការណ៍ ដាំកៅស៊ូឱ្យប្រជាពលរដ្ឋនៅឡើយដែរ ហើយក្នុងមកមិនដឹងថាការអភិវឌ្ឍន៍នៅក្នុងស្រុកស្ទឹងយើងនេះ មានប្រជាពលរដ្ឋចង់ដាំកៅស៊ូ ហើយកាត់ឈូសឆាយដាំឱ្យនៅឡើយទេអត់ដឹង ប៉ុន្តែក្នុងឯកសារនេះគឺខ្ញុំសរសេរ អញ្ជឹងរាល់ដីដែលពាក់ព័ន្ធប្រជាជនមិនចង់ធ្វើការដោះដូរ ឬមួយក៏មិនឯកភាពយកការដោះស្រាយតាម គោលការណ៍របស់ក្រុមហ៊ុន ឬតាមតម្លៃដែលបានឯកភាពគ្នា អញ្ជឹងសំណូមពរឱ្យក្រុមហ៊ុនឈូសឆាយធ្វើការ ដាំដុះហើយមានកិច្ចសន្យា ទិញយកនូវផលិតផលដូចករណីដែលក្រុមហ៊ុនធ្លាប់បានអនុវត្តនៅក្នុងតំបន់ឥសាន ដូចគ្នា ។ ចំណុចដែលសំខាន់នៃការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមនៅពេលនេះ គឺយើងមើលទៅលើ ធនធានបរិស្ថាន ហើយយើងមើលទៅលើធនធានសង្គម តើវាអភិវឌ្ឍន៍ទៅកិរិតនៃការប៉ះពាល់នេះអាច ដោះស្រាយបានឬមួយយ៉ាង ណានោះជាចំណុចសំខាន់បំផុត ប៉ុន្តែជាក់ស្តែងដោយសារក្រុមហ៊ុននេះជាក្រុមហ៊ុន របស់វៀតណាម គាត់មានគោលការណ៍ថាមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋទេ ហើយនឹងឈានទៅរកការដាំ ឱ្យប្រជាជនទៀតផង ។ ដូចនេះកង្វល់ធំរបស់ក្នុងស៊ុលតង់នៅក្នុងបញ្ហានឹង ហើយជាពិសេសថ្នាក់ដឹកនាំខេត្តនិង ក្រុមហ៊ុនខ្លួនឯងបានដោះស្រាយរួចអស់ហើយ អំពីបញ្ហារាំងស្ទះមួយចំនួនពេលនេះយើងគ្រាន់តែរង់ចាំមើល ពេលដែលដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ទៅនោះ ក្រុមហ៊ុនគាត់អនុវត្តទៅតាមនូវអ្វីដែលក្រុមហ៊ុនបានសន្យាឬអត់ ។ យើងនៅបន្តតាមដានតទៅទៀត ចំណុចចុងក្រោយនេះគឺការស្នើសុំរបស់បងប្អូននៅក្នុងមូលដ្ឋាន (ឃុំពពក ស្រុកស្ទឹង) កាលពីថ្ងៃទី ២៩ ខែ ឧសភា ដល់ថ្ងៃទី០៣ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១០ ។ បានមានប្រសាសន៍ថា ចំពោះ ការស្នើសុំដីសម្បទាន ដែលក្រុមហ៊ុនកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ប៉ះពាល់ដីស្រែចំការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋចំនួនជាង៤០គ្រួសារ ដែលមានស្រែនិងចំការស្វាយចន្ទី តែក្រុមហ៊ុនដោះស្រាយដីស្រែចំការនោះរួចរាល់អស់ហើយ ។ សំណូមពរសុំ

ឱ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើផ្លូវសំរាប់ក្រុមហ៊ុនមួយដោយឡែក ព្រោះសព្វថ្ងៃក្រុមហ៊ុនបើកបរលើផ្លូវដែលជាអំណោយរបស់ ឯកឧត្តម អូន ញ៉ូល ដូចនេះ ហើយរដ្ឋវិស្សាអាចខូច បើខូចមិនងាយនឹងមានថវិការដ្ឋសជុំវិញទេ ហើយ នៅតំបន់នេះទើបតែមានផ្លូវស្រួលធ្វើដំណើរទេ ពីមុនមកគឺពិបាកធ្វើដំណើរចេញចូលទៅមកណាស់ ដូចនេះក្រុមហ៊ុនគួរធ្វើផ្លូវមួយដោយឡែកវិញ កុំឱ្យខូចផ្លូវចាស់នេះ ហើយក្រុមហ៊ុនកំលែបយកលើទៅ ទំលាក់ក្នុងប្រព័ន្ធអូរធ្វើឱ្យកកស្ទះ និងកខ្វក់ទឹកពិបាកប្រើប្រាស់ និងគោក្របីផឹក ។

មតិយោបល់សរុបរបស់ប្រជាជនដែលបានចូលរួមក្នុងពេលពិគ្រោះយោបល់នៅឃុំសាគ្រាម៖ ពួកគាត់មិនចង់ឱ្យបានក្រុមហ៊ុនចូលមកអភិវឌ្ឍន៍ទេ ពីព្រោះពួកគាត់ខ្លាចបាត់បង់ដីស្រែចំការ ព្រៃឈើ និងសត្វព្រៃ ហើយនៅពេលដែលក្រុមហ៊ុនចូលមកគេឈូឆាយព្រំដីហ្នឹងទ្រុឌទ្រោម ដោយដឹកប្រឡាយជុំវិញអាច ឱ្យគោក្របីរបស់ពួកគាត់ធ្លាក់មូលស្លាប់បាន។ ជាពិសេសទៅទៀតនោះ កូនចៅគាត់ជំនាន់ក្រោយលែងស្គាល់សត្វ លែងស្គាល់ឈើធ្វើផ្ទះ និងដីចំការស្រែ ដីលំនៅដ្ឋានទៀតហើយ។ តែផ្ទុយទៅវិញ បើក្រុមហ៊ុនគោរពតាម នូវអ្វីដែលពួកគាត់ទាមទារដោយមិនប៉ះពាល់ដល់ដីស្រែចំការ ដើមជីវរបស់ពួកគាត់នោះ គឺពួកគាត់សុំគាំទ្រនឹងសន្យាចូលរួមយ៉ាងសកម្មធ្វើជាដៃគូជាមួយក្រុមហ៊ុន ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍នៅតំបន់នេះ និងធ្វើជាគំរូ បង្ហាញទៅដល់ប្រជាពលរដ្ឋនៅតំបន់ដទៃទៀតឱ្យចូលរួមសហការ ជាមួយក្រុមហ៊ុនដើម្បីជួយអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសជាតិឱ្យមានការរីកចម្រើនទៅថ្ងៃអនាគត។ ចំណុចនេះខ្ញុំសុំបញ្ជាក់ ថាក្រុមហ៊ុនមិនមានចេតនាប្រើប្រាស់ផ្លូវរបស់សហគមន៍ទេ មានតែជួយអភិវឌ្ឍន៍បន្ថែមទៀតនៅអ្វីដែលខ្លះខាត ដោយសារតែមិនទាន់មានការបូកសរុបនូវកម្មវិធី ដែលក្រុមហ៊ុនចូលរួមអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងតំបន់នោះ ដូចជាសាលារៀន មណ្ឌលសុខភាព អណ្តូងទឹកស្អាត ផ្លូវជនបទ យ៉ាងម៉េចនោះ អត់ទាន់អាចជំរាបជូនថ្នាក់ដឹកនាំខេត្តបាននូវពេលនេះទេ ប៉ុន្តែនៅពេលដែលប្រជុំអន្តរក្រសួងនៅ ថ្ងៃទី២៨នេះ នឹងមានការអញ្ជើញថ្នាក់ដឹកនាំខេត្តមួយរូបទៅចូលរួមស្តាប់ថា តើកម្មវិធីចូលរួមអភិវឌ្ឍន៍របស់ ក្រុមហ៊ុននោះមានអ្វីខ្លះ? ដោយឡែកខ្ញុំគិតថាអស់លោកថ្នាក់ដឹកនាំស្រុកនឹងអស់លោកអង្គការទាំងអស់បាន ជ្រាបហើយដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ទៅជាចំការកៅស៊ូបាននោះ ត្រូវមានផ្លូវខ្លាំងខ្លាំង នៅក្នុងនោះតែម្តងឧទាហរណ៍ ដូចក្រុមហ៊ុនមួយនៅរតនៈគីរីរបស់ឯកឧត្តម គន់ គឹម អញ្ជឹងទំហំផ្ទៃដីសរុប១០០០០ហិកតា ៦ផ្ទៃដីប្រើប្រាស់បានតែ ៧១០០ហិកតា ទេ អញ្ជឹងដើម្បីបង្កលក្ខណៈទ្រទ្រង់ដល់ដំណើរការផលិតកម្មគាត់ត្រូវធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍ ផ្លូវសរុប ៥០០គ.ម ៦ណោះ។ ដូចនេះនៅក្នុងទីតាំងស្រុក ស្ទឹង និងស្រុកប្រាសាទបាលីង ឃុំសាគ្រាម អាចចេញចូលមកឃុំពពកបានដោយងាយមិនចាំបាច់ចេញមកផ្លូវជាតិលេខ៦អីនោះទេ។ ក្រុមហ៊ុនត្រូវភ្ជាប់ផ្លូវពីចំការកៅស៊ូមកផ្លូវជាតិ ដើម្បីដឹកនាំផលិតផលរបស់គាត់ចេញចូលជាប្រចាំ ហើយនៅពេលបន្ទាប់នេះខ្ញុំទុកឱកាសឱ្យបងៗដែលជាថ្នាក់ដឹកនាំខេត្តមានមតិយោបល់លើកនូវបញ្ហាផ្សេងៗ ដែលនៅមិនទាន់ច្បាស់លាស់ និងធ្វើសំណូមពរអ្វីឱ្យ មានការជឿជាក់ថានៅពេលដែលធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍ទៅ ក្រុមហ៊ុនអនុវត្តន៍ទៅតាមអ្វីដែលខ្ញុំធ្វើការអះអាងនៅពេលនេះ ឬយ៉ាងណា។

ឯកឧត្តមអភិបាលខេត្ត : បើតាមរយៈបទបង្ហាញរបស់ក្រុមការងារ ឃើញថាមិនមានប៉ះពាល់អ្វីធំដុំនោះទេ សូមអបអរសាទរ តែខ្ញុំភ័យខ្លាច នៅពេលដែលមានការឈូសឆាយទៅខាងមុខទៀតនោះ មានការប៉ះពាល់ ដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ដូចនេះដើម្បីបញ្ជាក់ថា ប៉ះពាល់យ៉ាងណានោះសុំឱ្យមានការចូលរួមមតិយោបល់ ពីថ្នាក់ដឹកនាំស្រុកទាំងពីរសិន ហើយចាំខាងជំនាញបច្ចេកទេសមានយោបល់តាមក្រោយ ។

លោក ហង្ស សុធីម អភិបាលស្រុកស្ទឹងត្រែង: សកម្មភាពឈូសឆាយដាំកៅស៊ូនៅស្រុកស្ទឹងត្រែងនេះ ជាការពិតទៅ ការងារបរិស្ថានមិនជាបញ្ហាអ្វីទេ ព្រោះអីមាន ស.ជ.ណ ចេញរួចហើយ តែការព្រួយបារម្ភណ៏គឺការប៉ះពាល់ទៅ លើផលប្រយោជន៍របស់ប្រជាជនយើងខ្ញុំ បើសិនជាការឈូសឆាយទៅប៉ះពាល់ត្រូវធ្វើការដោះស្រាយឱ្យបាន សមស្របកន្លងទៅធ្វើការសាកល្បងឈូសឆាយធ្វើផ្លូវ៥គ.ម. ពេលនោះប៉ះពាល់នឹងចំការស្វាយចន្ទីប្រជាពលរដ្ឋ ក្រុមហ៊ុនក៏បានធ្វើការសំរុះសំរួលដោះស្រាយរួចហើយ ចំពោះដីដែលក្រុមហ៊ុនធ្វើការឈូសឆាយនូវចំនួនផ្ទៃដី ២៤០០ហិកតាឃើញថាមិនមានបញ្ហាកើតឡើងទេ បើតាមគម្រោងរបស់ក្រុមហ៊ុននៅពេលខាងមុខនេះ ក្រុមហ៊ុន មានគម្រោងឈូសឆាយថែម ២០០០ហិកតា ដោយឡែកចំពោះការប្រើប្រាស់កំលាំងពលកម្មគឺសុទ្ធតែប្រជាជន នៅឃុំក្នុងពពកទាំងអស់ ដែលពួកគាត់អាចរកចំណូលបាន១៥០០០រៀលក្នុងមួយថ្ងៃ ហើយក្រុមហ៊ុននៅពេល ដែលឈូសទៅប៉ះពាល់ដីចំការស្វាយចន្ទីក្រុមហ៊ុនបានធ្វើការដោះស្រាយផ្ទាល់ ដូចនេះហើយទើបមិនមានបញ្ហា ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ។ ប៉ុន្តែបច្ចុប្បន្នអាជ្ញាធរកំពុងមានការព្រួយបារម្ភណ៏ចំពោះ ប្រជាពលរដ្ឋ នាំគ្នាទៅចាប់ យកដីនៅសងខាងផ្លូវដែលក្រុមហ៊ុនធ្វើការឈូសឆាយ ដែលដីនោះជាដីគម្រោងស្រុកទុកជាដីសម្បទានសង្គមកិច្ច សំរាប់ប្រជាពលរដ្ឋដែលខ្វះខាតដីពិតប្រាកដ ។

លោក គឹម អាន អភិបាលស្រុកប្រាសាទបាល់ក្តៅ : ថ្ងៃនេះបានចូលរួមស្តាប់ថាមានគម្រោង ស្នើសុំដីសម្បទាន សេដ្ឋកិច្ច នៅក្នុងភូមិសាស្ត្រស្រុកយើងខ្ញុំ ដែលដីនោះស្ថិតនៅឃុំសាគ្រាម ដែលអាចមានការប៉ះពាល់ច្រើន គឺដីបង្កបង្កើនផល នេះយើងមានការព្រួយបារម្ភណ៏ ដូចដែលក្រុមការងារបានរាយការណ៏ហើយថា ប្រជាជន នៅតំបន់នោះសុំឱ្យធ្វើការរំកិលចេញចំងាយ៤គ.ម ព្រោះពួកគាត់ព្រួយខ្លាចក្រុមហ៊ុនយកដីរបស់ពួកគាត់ ព្រោះដំណាំរបស់គាត់ដែលដាំទទួលបានផលហើយ បើគេយកដីចំការរបស់គាត់តើគួរធ្វើយ៉ាងម៉េច? តែតាម ស្តាប់ការបកស្រាយរបស់ក្រុមការងារធ្វើបងបង្ហាញនៅពេលនេះ ខ្ញុំមានការសប្បាយចិត្ត ព្រោះដីនៅតំបន់នោះ តាមការសិស្សា និងការរាយការណ៏ពីមេឃុំគឺមានពាក់ព័ន្ធ និងប្រជាពលរដ្ឋប្រមាណជា៤០០គ្រួសារ ដែលធ្វើ ចំការនៅទីនោះ ហើយភូមិដែលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរជាងគេគឺភូមិសាគ្រាមជើង និងភូមិវាលថ្នល់ ។ ទោះបីកន្លងមក ដីដែលពួកគាត់ចូលទៅធ្វើការដាំដុះនោះ និងបង្កបង្កើនផលនោះ ដើមឡើយអាជ្ញាធរធ្វើការហាមឃាត់ការពារ ខ្លាំងណាស់ ហើយអាជ្ញាធរខ្លួនឯងក៏មិនហ៊ានធ្វើការកាប់រានឈើនៅតំបន់នោះទេ ព្រោះជាដីរបស់ ដែនជំរកហើយ បើចង់កាប់ឈើទាល់តែសុំដែនជំរក បើដែនជំរកអនុញ្ញាតទើបអាចកាប់បានសូមរាយការណ៏ជំរាប ឯកឧត្តមដែរថា

លើកមុនគេបន្តឱ្យតែប្រជាជនចូលទៅកាប់ឱ្យក្លាយទៅជាដីបង្កបង្កើនផលទេ នេះខាងដែនជំរកនេះអ្វីដែល យើងក្តាប់បានអារម្មណ៍អ្នកដែលនៅតំបន់នោះ សូម្បីតែក្រុមប្រឹក្សាឃុំខ្ញុំក៏មានដីនៅទីនោះ៤-៥ហិកតាដែរ ។ ដែល តាមការសំណូមពររបស់ពួកគាត់នៅទីនោះ ទី១សុំឱ្យរកលក្ខណៈឆ្ងាយ៤-៥គ.ម. បើមិនបានទេធ្វើម៉េចដីរបស់ គាត់ដែលមានដំណាលើយនោះកុំយករបស់គាត់ អញ្ជើងសុំឱ្យខាងក្រុមហ៊ុនមានគោលនយោបាយយ៉ាងណាដើម្បី កុំឱ្យមានបញ្ហារវាងក្រុមហ៊ុន និងប្រជាជន ខ្ញុំមានបទពិសោធន៍ហើយរឿងក្រុមហ៊ុនអាកាស្យាចេញជាបាតុកម្ម មិនអស់មិនហើយ រហូតដល់ចាប់ប្រជាពលរដ្ឋដាក់ទៅតុលាការ រហូតមកដល់ពេលនេះតុលាការកោះហៅមិន អស់មិនហើយ មិនទាន់ចប់ផងមកដល់ពេលនេះ។ ចំពោះបញ្ហានេះយើងខ្ញុំជាអាជ្ញាធរក៏មានកង្វល់ដែរ គឺថា ប្រជាជននៅទីនោះគឺ គាត់មិនសប្បាយចិត្តតែម្តង គឺវាពាក់ព័ន្ធនឹងសតិអារម្មណ៍របស់ពួកគាត់ ហើយនៅកន្លែង ខ្លះគាត់មិនពេញចិត្ត គេនិយាយថាមិនបោះឆ្នោតឱ្យតែម្តង ខ្ញុំបានអញ្ជើញធ្វើការជាមួយឃុំ និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ មកនិយាយគ្នាម្តងហើយប្រាប់ថានេះជាស.ជ.ណ. ដែលជាសេចក្តីសំរេចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចនេះខ្ញុំជាតំណាង មន្ត្រីរាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវតែការពារច្បាប់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលមិនអាចឱ្យលប់ស.ជ.ណ.របស់រាជរដ្ឋាភិបាលដោយ សារតែប្រជាជននៅតំបន់នោះទេ តែខ្ញុំសំណូមពរចំពោះឯកឧត្តមប្រតិភូក្រុមហ៊ុន បើសិនជាយើងរួមគ្នា អនុវត្តន៍ ស.ជ.ណ. សុំធ្វើការផ្សព្វផ្សាយជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ បិទប្រកាសឱ្យប្រជាពលរដ្ឋឱ្យបានទូលំទូលាយ ថាតើត្រូវដោះស្រាយយ៉ាងម៉េច? តែខ្ញុំបានបញ្ជាក់ប្រាប់បងប្អូនប្រជាពលរដ្ឋហើយថា យើងប្រគល់ដីព្រៃទាំង នោះឱ្យទៅក្រុមហ៊ុនធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍ ហើយយើងធ្វើការងារជាមួយក្រុមហ៊ុននោះវាទទួល បានចំណូលជាប់ លាប់ពិសេសជៀសវាងចេញទៅរកការងារធ្វើនៅខាងក្រៅ។ ហើយកន្លងមកគេចោទថា ក្រុមប្រឹក្សាឃុំរួមទាំង ចៅហ្វាយស្រុកទទួលបានលុយ១៥ម៉ឺនដុល្លារចែកគ្នា ប៉ុន្តែខ្ញុំសួរថាអ្នកណានិយាយស្រង់ឈ្មោះមក ឥឡូវខ្ញុំឱ្យគេ ធ្វើពាក្យបណ្តឹងពីពួកអ្នកដែលនិយាយបំផ្លើសការពិតទាំងនោះហើយ ការធ្វើយ៉ាងនេះកុំឱ្យពួកគាត់ចេះតែនិយាយ ផ្តេសផ្តាស់ទៀត។ តែខ្ញុំសូមអបអរសាទរដែលបានក្រុមហ៊ុនចូលមកអភិវឌ្ឍន៍នៅតំបន់នេះណាស់ តែសុំកុំធ្វើ ដូចក្រុមហ៊ុនដាំអាកាស្យាមុននោះអី គឺកន្លងមកអាជ្ញាធរមានការឈឺក្បាលណាស់ចំពោះក្រុមហ៊ុនដាំអាកាស្យានោះ ។

លោក ហេង ប៊ុនធឿន អនុប្រធានមន្ទីរបរិស្ថាន: សូមគោរពឯកឧត្តមប្រធានអង្គប្រជុំ និងបងៗទាំងអស់ ក្រោយ ពីបានស្តាប់របាយការណ៍វាយតម្លៃរបស់ក្រុមការងារបច្ចេកទេសរួចមក ខ្ញុំសង្កេតឃើញថាក្រុមការងារមិនបាន និយាយអំពីរឿងពាក់ព័ន្ធ និងអូរ បឹង តាមមាត់ប្រភពទឹកទាំងនោះ ដែលតាមគោលការណ៍របស់បរិស្ថានគឺត្រូវរក្សា ព្រៃនៅតាមសងខាងអូរ ដើម្បីការពារទីជំរាល ឬការហូរច្រោះ ថាតើត្រូវរក្សាទុករបេះចំងាយប៉ុន្មានប៉ែតពីមាត់អូរ ព្រែកស្ទឹង? តាមច្បាប់របស់បរិស្ថានត្រូវរក្សាទុកចំងាយ១០០-២០០ម៉ែត្រ ។ មានរឿងមួយខ្ញុំបានទៅពពកដើម្បី ធ្វើការផ្សព្វផ្សាយអំពីការយល់ដឹងពីបរិស្ថាន ដែលអញ្ជើញប្រជាជនចូលរួមជាគោលការណ៍១០០នាក់ តែមេឃុំ គាត់ចង់ឱ្យប្រជាជនចូលរួមស្តាប់ឱ្យបានច្រើនគាត់អញ្ជើញប្រជាជនចូលរួមរហូតដល់ជាង២០០នាក់ ។ ពេលនោះ គាត់សួរខ្ញុំទាក់ទងនឹងការឈូសឆាយព្រៃមាត់នៅបឹង តើបរិស្ថានគិតត្រូវយ៉ាងម៉េចដែរ? ហើយខ្ញុំបានឆ្លើយទៅគាត់

ភ្លាមៗ ជាគោលការណ៍គេមិនឱ្យឈូសឆាយទៅតាមមាត់បឹង អូរក៏អញ្ជឹងដែរ ស្ទឹង ត្រពាំង តែទុកៗ១០០-២០០ម. ជុំវិញជាតំបន់ទ្រនាប់ នេះជាគោលការណ៍របស់បរិស្ថាន ចំពោះក្រុមហ៊ុននេះខ្ញុំមិនដឹងច្បាស់ទៅព្រៃនៅតំបន់ជីវកសត្វនេះ ក្រែងលោមមានករណីពិសេសរបស់រដ្ឋាភិបាល ឬយ៉ាងម៉េច បានឈូសឆាយអស់មិនទុកព្រៃទ្រនាប់ទាំងនោះ សោះ ។ តែខ្ញុំសុំសួរទៅខាងក្រុមអ្នកសិក្សាដែរថា តើបានដឹងឬអត់ទេ ដែលក្រុមហ៊ុនឈូស (បឹង ឡប) ហើយជាសំណូមពររបស់ប្រជាពលរដ្ឋ គាត់ថាគួរតែទុកព្រៃមាត់បឹងនោះ ។ នេះពាក់ព័ន្ធនឹងបរិស្ថាន តែខ្ញុំមិនដឹងទៀតដែរ ថាវានៅមាន ពាក់ព័ន្ធនឹងព្រៃអ្នកតាអីទៀតនោះទេ បើមានគួរតែទុកដែរ ។ ទាក់ទងនឹងការវាយតម្លៃផ្នែកសង្គម នេះ ខាងស្រុក គាត់បានមានយោបល់រួចហើយ ហើយខ្ញុំក៏មិនបានចុះផ្ទាល់ដែរ សូមអរគុណស្រីសូមចប់សូមអគុណ ។

បណ្ឌិត លី សុពណ៍-មុនី៖ ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់បន្តិចទៅលើអ្វីខាងមន្ទីរបរិស្ថានបានលើកជាក់ស្តែងខ្ញុំមានការងើងឆ្ងល់ ដែរធម្មតាដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចគឺ ធ្វើនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌក្រសួងកសិកម្ម នៅក្នុងក្រសួងកសិកម្មនៅពេលដែលគាត់ផ្តល់ ផែនទីមកគឺគាត់កាត់ចេញហើយស្រេច ជាក់ស្តែងដូចដី ស៊ី អ ស៊ី ខេ ២ ៧ ពាន់ប៉ុន្មានរយហិកតានោះឃើញកាត់ដែរ គឺកាត់តែអូរនេះមួយទេបានន័យថាតំបន់ទ្រនាប់១០០-២០០ម៉ែត្រនេះគឺកាត់សងខាង ប៉ុន្តែអូរ(អូរគោលង) នេះ វិញមិនមានជើងកាត់ចេញដែរ ដោយឡែកទៀតផែនការមេពីខាងក្រសួងកសិកម្មឱ្យធ្វើ អញ្ជឹងមិនដឹងថា គេបាន កាត់ហើយនៅទេ ខ្ញុំលើកឧទាហរណ៍ ដីជីវកសត្វរបស់ក្រសួងបរិស្ថានដែរ បានផ្តល់ឱ្យទៅក្រុមហ៊ុន អេច.អិល.អេច. ដែលក្រុមហ៊ុននេះជំទាវ ហ៊ុន សេងនី ប្អូនស្រីរបស់សម្តេច នោះគាត់បានទាក់ទាញក្រុមហ៊ុននេះ មកអភិវឌ្ឍន៍ពោត នៅតំបន់នោះ ដីនោះមួយម៉ឺនហិកតាជាងដល់ពេលក្រសួងបរិស្ថានកាត់ឱ្យទៅដល់ពេលក្រុមហ៊ុនបានទៅពីង កសិកម្ម ហើយដល់ពេលក្រសួងកសិកម្មអាងថា ក្រសួងបរិស្ថានផ្តល់ឱ្យហើយ ព្រៃស្រោងនឹងពាក់កណ្តាលស្រោង អត់កាត់ចេញ ដល់ពេលខ្ញុំធ្វើការសរសេរ អីអាយអេដាក់ទៅការពារមានជាប់ឯណា ដល់ពេលកំហុសមិនមែន កំហុសអ្នកសរសេរឯណា ជាក់ហុសអ្នកសរសេរផែនការមេ ព្រោះអី EIA ធ្វើតាមផែនការមេទេ អញ្ជឹងអំទេសរដ្ឋ មន្ត្រីទាមទារឱ្យខ្ញុំកែវែងផែនការមេឡើងវិញ ព្រោះអីតំបន់នោះគាត់ចង់អញ្ជើញសម្តេចទៅសម្តែងនៅកន្លែងនោះ អញ្ជឹងជាក់ស្តែងនៅក្នុងបញ្ហានេះ បងប្រធានមន្ទីរកុំប៉ារ៉ាម៉ូណី នៅប្រជុំអន្តរក្រសួងនឹងលើកឡើង ជាទូទៅនូវអ្វី ដែលពាក់ព័ន្ធគឺលើកឡើង ជាទូទៅផ្ទៃដីសំរាប់ប្រើប្រាស់តាមលក្ខណៈបរិស្ថាន និងសង្គមបានក្រុមហ៊ុនគេទទួល យក ។ នៅក្នុង សជណ ដូចពូអភិបាលស្រុកស្ទោងលើកឡើងហើយ ផ្តល់ឱ្យតែនៅអ្វីដែលពាក់ព័ន្ធគឺកាត់ចេញ ។

ឯកឧត្តម អ៊ុក សំអង អភិបាលរងខេត្ត : ក្រោយពីស្តាប់ការបកស្រាយ និងសេចក្តីវាយការណ៍លោកតំណាង ក្រុមហ៊ុន និងលោកអភិបាលស្រុកទាំងពីរមក ឃើញថា មិនមានប៉ះពាល់អីធំដុំទេ ព្រោះសជណបានចេញរួចហើយ ដូចនេះយើងត្រូវរួមគ្នាដោះស្រាយ(១)ដោះស្រាយជាលុយកាក់ (២)បើសិនជាមានគំរោងទៀតនោះគឺការបង្វែរ ពីការដាំស្រូវនិងដំឡូងរបស់គាត់មកជាការដាំកៅស៊ូ ។ល ។ ហើយនៅត្រង់ថាការស្នើសុំប្រជាជនថាឱ្យ ក្រុមហ៊ុនរំកិលទីតាំងនោះបើធ្វើមិនបានតើគួរធ្វើយ៉ាងម៉េច? នេះជាឆ្លុះគាត់មិនចង់ឱ្យដីនោះទៅក្រុមហ៊ុន ដែល

ស្ថិតនៅ ក្នុងរង្វង់សណ្ឋានដែលបានចេញ ហើយ (៣) គាត់បានប្តូរខ្លួនឯងដើម្បីបង្កើនការដឹកជញ្ជូននេះសុទ្ធតែជាផ្លូវរបស់ ពួកគាត់ ព្រោះគាត់ប្រកាន់ថាដីនេះជាដីរបស់គាត់ ចុះបើក្រុមហ៊ុនធ្វើការឈូសឆាយទៅពាក់ព័ន្ធនឹងដីរបស់ប្រជា ពលរដ្ឋត្រូវសហការរួមគ្នាធ្វើការដោះស្រាយ បើគាត់លក់ក្រុមហ៊ុនប្រមូលទិញទៅ បើគាត់មិនលក់ក្រុមហ៊ុនឡើយ ចេញទៅចំពោះ ហើយក្នុងមកយើងសុំសេរីដែរពីការទំនួនរបស់ក្រុមហ៊ុនតាន់បៀន របស់កៅស៊ូវៀតណាម ។ គឺគាត់មានគោលនយោបាយដូចគាត់លើកឡើងអញ្ជឹងកាលពីថ្ងៃសៅរ៍ខ្ញុំបានចុះទៅជួបអំពីការដោះស្រាយសេសសល់បន្ត កាត់ធ្វើប៉ះត្រង់ណាដែលមានចំការគឺគាត់ក្រឡឹងសិន ហើយកាត់ស្រាវជ្រាវរកម្ចាស់ដោយខ្លួនឯងគត់ចរចា ជាទ្វេភាគី តែបើកាត់ចរចាបាននោះយើងមិនមានការឈឺក្បាលទេ តែដែលខ្ញុំចុះទៅនេះគឺបញ្ហាសេសសល់ ដី៤០ហិកតា និង១២គ្រួសារ តាមពិតទំហំមានគោលនយោបាយដូចអញ្ជឹង តែដោយពួកគាត់មានការរឹងត្អឹង ដូចនេះគាត់ថាអត់ដីធ្វើចំការ ហើយការដោះស្រាយគោលនយោបាយគាត់អត់និយាយឱ្យចំ ធ្វើឱ្យក្រុមហ៊ុនទាល់ ដូចនេះលែងធ្វើពីភាគី ក៏ពឹងសមត្ថកិច្ចធ្វើការចរចាពាណិជ្ជកម្ម ។ ដូចនេះតម្រូវឱ្យមានអ្នកសម្របសម្រួល ឃើញថា មានប្រសិទ្ធិភាពដែរ តែមិនទាន់មានជោគជ័យ១០០%ទេ តែសមត្ថកិច្ចយើងបានលើកយកច្បាប់ មកនិយាយ ទៅគាត់ ពេលនោះគាត់អាចទទួលយកបាន គាត់សុខចិត្តបោះបង់ដីតែគាត់ទាមទារយកតំលៃខ្ពស់ តែក្រុមហ៊ុនមាន តំលៃស្តង់ដារមួយ ។ ទោះបីមានការចេញសណ្ឋានប្រគល់ដីនេះឱ្យក្រុមហ៊ុនមែន តែសណ្ឋាន មានភ្លើងខ្សែវិទ្យុដោះ ស្រាយគោលនយោបាយដោះដូរក្នុងករណីចាំបាច់ ។ ដូចនេះយើងវាយតំលៃថាប្រជាជនកាន់កាប់ដីនោះស្រប ច្បាប់ឬមិនស្របច្បាប់យើងអាចដឹងថាដីរបស់ពួកគាត់នោះគឺមិនស្របទេ ដោយសារតែដីតំបន់នោះជាដីសាធារណៈ របស់រដ្ឋតែសភាពជាក់ស្តែងគាត់ប្រកាន់យកថាដីនោះជាដីរបស់គាត់ ដូចនេះយើងមានគោលនយោបាយពីរ មួយ បើគាត់ស្រុះស្រួលជាមួយយើងបានន័យថាទទួលបានគាត់ទទួលយក បើគាត់មិនស្រុះស្រួលទេ យើងធ្វើបន្តទៀតគឺ បន្ត ការចរចាទៀត ហើយចុងក្រោយយើងធ្វើការអនុវត្តតាមផ្លូវច្បាប់ ដូចនេះចំពោះដីនៅស្រុកពីរនេះ ឃើញថាស្រុក ស្ទឹងមិនមានបញ្ហាអ្វីជាធំដុំទេ តែស្រុកប្រាសាទបាល់ខ្ពង់មានពាក់ព័ន្ធដល់ទៅ៤០០គ្រួសារ ដូចនេះឃើញថាវាមាន សភាពធ្ងន់ធ្ងរដែលយើងត្រូវរង់ចាំរួមគ្នាធ្វើការដោះស្រាយឱ្យទទួលបានជោគជ័យដោយគោលការណ៍របស់ក្រុមហ៊ុន ធ្វើការដោះ ការដោះស្រាយនេះបើប្រជាជនមិនយល់ព្រម (១) ត្រូវធ្វើកាតកាត់ចេញដីនោះទុកឱ្យគាត់ (២) បើគាត់ ព្រមលក់ដីនោះឱ្យក្រុមហ៊ុន រកុមហ៊ុនទទួលទិញយកដីនោះ (៣) គោលការណ៍ដំណោះស្រាយដាំកៅស៊ូឱ្យ ប្រជា ជននោះ យើងមិនទាន់ឃើញក្រុមហ៊ុនអនុវត្តនៅឡើយទេ ។ ដូចនេះសុំឱ្យក្រុមការ ងារលោកមុនីធ្វើការបកស្រាយ បន្ថែមឱ្យចំគោលដៅ ដើម្បីរួមគ្នាដោះស្រាយ ។

ឯកឧត្តមអភិបាលខេត្ត : មុននឹងផ្ទេរឱ្យក្រុមការងារធ្វើការបកស្រាយ និងមានយោបល់បន្ត ខ្ញុំសុំធ្វើការបញ្ជាក់ និងសំណួរអ្វីៗទាំងអស់ដែលក្រុមហ៊ុនធ្វើដំណើរទៅតាមផ្លូវច្បាប់ដែលបានអនុញ្ញាតហើយនោះ ជានិច្ចកាលក្រុម ហ៊ុនមិនអាចធ្វើការម្នាក់ឯងបានទេ ហើយបើក្រុមហ៊ុនហានធ្វើម្នាក់ឯងក្រុមហ៊ុនត្រូវហ៊ានទទួលខុសត្រូវម្នាក់ឯង ដូចនេះសុំសួរថា តើការបើកការដ្ឋានឈូសឆាយនេះបានបើកជាផ្លូវការឬហើយឬនៅទេ? ព្រោះអាជ្ញាធរខេត្តអត់

ដឹងថាគេបើកការដ្ឋានឈូសឆាយទេ (២) ខ្ញុំឃើញក្រុមហ៊ុន C.R.C.K.2 ឈូសឆាយ២៤០០ហិកតា ហើយ តើ ក្រុមហ៊ុនមួយទៀតឈូសឆាយបានប៉ុន្មានហិកតាដែរ? (៣) ៤០០គ្រួសារដែលមានដីពាក់ព័ន្ធនៅឃុំសាគ្រាមនោះ តើក្រុម ហ៊ុនទទួលស្គាល់ពីហេតុប៉ះពាល់ទេ? សុំធ្វើការបញ្ជាក់ នឹងបំភ្លឺបញ្ហានេះ ។

បណ្ឌិត លី សុពណ៍-មុនី៖ ខ្ញុំសុំបំភ្លឺសំណួរឯកឧត្តមនូវសំណួរទី១ តើការដ្ឋាននោះស្នើសុំបើកជាផ្លូវការ ហើយយ៉ាងណា? ខ្ញុំមិនបានដឹងថាការបើកការដ្ឋាននោះ ក្រុមហ៊ុនបានចំលងជូនមកខេត្តហើយឬយ៉ាងណា នោះទេ ប៉ុន្តែជាគោលការណ៍នៅប្រទេសដទៃទៀត មុនដែលក្រសួងបរិស្ថានចេញជាគោលការណ៍ក្រុមហ៊ុន មិនអាចធ្វើអ្វីបានទាំងអស់ ប៉ុន្តែក្នុងករណីប្រទេសកម្ពុជា តែងមានការអនុគ្រោះ កាលមុនអត់ទាំងមានធ្វើ EIA ផងសុំជុំពាក់សិនចាំពេលវេលាសមស្របណាមួយចាំបំពេញជាក្រោយ ប៉ុន្តែបច្ចុប្បន្ននេះ ក៏នៅមានការ អនុគ្រោះឱ្យធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍សិនចាំធ្វើការវាយតម្លៃជាបណ្តើរៗ ប៉ុន្តែរឿងករណីឈូសឆាយទោះបីជាក្រុម ហ៊ុនទទួលបានសជណ៍ហើយក្តី ក្រុមហ៊ុនមិនអាចធ្វើការឈូសឆាយដោយគ្មានការសម្រេចពីក្រសួងបរិស្ថាន នោះទេ ជាក់ស្តែងក្រុមហ៊ុនទាំងពីរនោះបានធ្វើការស្នើសុំទៅក្រសួងបរិស្ថានរួចហើយ គ្រាន់តែការស្នើសុំ នោះ ក្រុមហ៊ុនគេមិនបានចំលងជូនមកខេត្តហើយ ក្រសួងបរិស្ថានបានចំលងជូនមកថ្នាក់ដឹកនាំខេត្តឬ មិន បានយ៉ាងណា ខ្ញុំមិនបានដឹងទេទាល់តែខ្ញុំទាក់ទងទៅខាងក្រុមហ៊ុនទើបអាចបញ្ជាក់ប្រាប់ឯកឧត្តមបាន ។ ចំណែកទី(២) ចំពោះក្រុមហ៊ុន CRCK2 ឈូសឆាយ២៤០០ហិកតា ហើយក្រុមហ៊ុនបៀនហៀកមកដល់ ពេលនេះគឺមិនទាន់ធ្វើការឈូសឆាយ ព្រោះការងារនេះលឿនមែនទែនគោលការណ៍នេះ បើខ្ញុំចាំបានទើបកន្លះឆ្នាំគត់ ដែលឈូសឆាយដំបូងនេះធ្វើនៅCRCK2 មូលហេតុនេះព្រោះមធ្យោបាយចេញចូលងាយជាងខាងក្រុម ហ៊ុន បៀន ហៀក ដូច្នេះហើយទើបក្រុមហ៊ុន CRCK2 ចាប់ផ្តើមមុន ចំណែកបៀនហៀក ដូចឯកឧត្តម ជ្រាបស្រាប់ហើយចេញពីសាលាវិស័យទៅ៥៨គម. ហើយចេញពីសាគ្រាមទៀតប្រហែលជា៣គម. ប៉ុន្តែ មិនយូរទេព្រោះក្រុមហ៊ុនរៀនណាមមិនថាដីប៉ុន្មានទេគឺចង់ដាំតែ៣ឆ្នាំឱ្យហើយ ក្រុមហ៊ុនមិនមានចេតនា ពន្យារពេលអនុវត្តគម្រោងដូចក្រុមហ៊ុនដទៃទៀតទេ ជាទូទៅឱ្យតែគម្រោងធំៗក្រសួងតែងតែរុញមកឱ្យខាង យើងខ្ញុំធ្វើការវាយតម្លៃ ដោយសារការវាយតម្លៃរបស់ក្រុមការងារយើងខ្ញុំនឹងមានលក្ខណៈសុក្រិត្យមាន លក្ខណៈស្តង់ដារបច្ចេកទេស របាយការណ៍យើងខ្ញុំបានដាក់ចូលដល់ក្រសួងការបរទេសបារាំងអីជាដើម ។ បានជាខ្ញុំដឹងច្រើន ពីព្រោះដីសម្បទាន១០០ក្រុមហ៊ុន ខ្ញុំក្រុមការងារយើងទទួលបានធ្វើ៨០% ហើយចំពោះ ក្រុមហ៊ុនរៀនណាមវិញ ក្រោយទទួលបានដីហើយគឺអនុវត្តគម្រោងតែម្តង ខុសពីក្រុមហ៊ុនដទៃទៀត ក្រោយទទួលបានដីហើយច្រើនតែរង់ចាំរកក្រុមហ៊ុនផ្ទេរបន្តដើម្បីយកកំរៃ ។ ដូចនេះក្រុមហ៊ុនទាំងពីរនេះ អាចធ្វើការដាំដុះ ក្នុងរង្វង់ក្នុងកំឡុងខែ៥ ឆ្នាំ២០១២យ៉ាងយូរ ។ ចំណែកឯសំណួរទី៣ ក្រុមការងារយើង បានចុះទៅឃុំសាគ្រាមនេះ យើងបានចុះទៅជួបជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ ចំនួន១៧៥នាក់ ហើយនៅពេលដែលខ្ញុំ ចូលទៅក្នុងព្រៃក៏បានជួបជាមួយនឹងបងប្អូនដាក់អង្ករម្នាក់១៥កំប៉ុង ថាចូលទៅរើសជ័រចុង ហើយខ្ញុំក៏បាន

បញ្ចូលមនោគមន៍ទៅពួកគាត់ថា ដោយសូរថាការរកជីវចុងនេះអាចរកកំរើបានប៉ុន្មាន និងនិយាយអំពី ថាមានក្រុមហ៊ុនអ៊ីមកវិនិយោគអញ្ចឹង ហើយគាត់បានលើកសំណូមពរ ឱ្យរំកិលអីដូចខាងបងអភិបាលស្រុក មានប្រសាសន៍អញ្ចឹង ហើយរំកិលមិនមែនជាវិធីសាស្ត្រមួយទេ ព្រោះត្រូវធ្វើការកែលម្អសីលធម៌ទៀត កន្លងមកគឺអត់តែម្តង បើដោះស្រាយមិនចេញក្រុមហ៊ុនធ្វើតាមផ្ទៃដីជាក់ស្តែងហើយអ្វីដែលជាខ្ញុំ និយាយ ជាការពិតនូវអ្វីដែលពួកគាត់បានប្រាប់ ។ ក្រុមហ៊ុនមិនទាន់បានចុះទៅដល់ទេ តែសហការីខ្ញុំបានទៅចុះទៅក៏ បានលើកឡើងបញ្ហានេះ ហើយខ្ញុំបានប្រាប់ទៅពួកគាត់ថាកុំភ័យខ្ញុំនឹងសរសេរ ចូលទៅក្នុងរបាយការណ៍ដាក់ ថាការណីដីដែលបងប្អូនមិនទទួលបានការដោះដូរនោះ សុំឱ្យក្រុមហ៊ុនឈូសឆាយ ហើយដាំឱ្យពួកគាត់និងធ្វើការ លើកអំពីតំលៃសង្គមកិច្ច លើកតាំងពីកំលាំងពលកម្មឡើង បច្ចុប្បន្នឆ្នាំ២០១០ បើយើងមើល ពីឆ្នាំ២០០០ ស្ថានភាពធនធានព្រៃនៅតំបន់នោះយ៉ាងម៉េច? ចូលក្រោយភូមិបន្តិចទៅគឺមានលើកាប់ហើយ ហើយបើ ២០ឆ្នាំមុនឈូសឆាយប្រើសីលធម៌មកដល់ផ្ទះរបស់គាត់ទៀតផងដាក់ទៅត្រង់នាក់សត្វដាក់ទៅត្រង់ណាក់សុទ្ធតែ ធនធានធម្មជាតិ ប៉ុន្តែ២០ឆ្នាំក្រោយធនធានកាន់តែរេចរិលទៅៗ ចុះ១០ឆ្នាំក្រោយ យើងអាចទៅឆ្ងាយពីភូមិ ច្រើនគឺឡើយទើបរកអុសបាន ហើយ២០ឆ្នាំក្រោយអុសក៏ពិបាកនឹងរកដែរ ហើយនិយាយពីការធ្វើស្រែ ចំការនៅក្នុងតំបន់នឹងមួយហិកតាពិបាកបានផងពីរគោន ហើយដើម្បីធ្វើស្រូវមួយហិកតាមនុស្សក្នុងគ្រួសារ គឺរវល់ទាំងអស់ នៅក្នុងរដូវបង្កើនផល យើងសាបព្រោះខ្លួនឯងតែដល់ ពេលយើងប្រវាស់ដៃ ដល់ពេល ស្ទង់កយើងប្រវាស់ដៃឬក៏ជួលទៅច្រូតក៏អញ្ចឹង បើមើលតាមលក្ខណៈសេដ្ឋកិច្ច ប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់ធ្វើការគឺ ខាតជារៀងរាល់ឆ្នាំ តែដោយសារគាត់អត់មានជំរើស ហើយពលកម្មនៅក្នុងគ្រួសាររបស់គាត់អត់គិតថ្លៃ ដូចនេះ គាត់ចេះតែធ្វើៗទៅបន្តប្រពៃណីទំនៀមទំលាប់គាត់ដែលមានពីដូនតាមក គឺដោយ សារតែគាត់គ្មានជំរើស ប៉ុន្តែនៅ ពេលដែលមានក្រុមហ៊ុនចូលទៅអ្វីដែលជាផលប្រយោជន៍របស់គាត់ទីមួយគឺ បង្កលក្ខណៈឱកាសនៃការស្រូបយក កំលាំងពលកម្មទី២គឺធ្វើឱ្យមានធនសេដ្ឋកិច្ច យ៉ាងហោច១ម៉ឺនហិកតា ក៏មាន មនុស្សធ្វើការជាប្រចាំ៣០០០នាក់ ដែរ ដូចនេះមនុស្សទាំងនោះត្រូវការស្បៀង និងប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធសេវាកម្មផ្សេងៗ អញ្ចឹងធ្វើឱ្យធនសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុង តំបន់មានការលូតលាស់ នៅក្នុងចំការកៅស៊ូគិតក្នុងកំរើពលកម្ម ដោយសារកៅស៊ូ វាមានរដូវវាដែរ នៅពេលកៅ ស៊ូជ្រុះស្លឹកផ្កាកក្នុងរង្វង់១ខែកន្លះឬ២ខែ ប៉ុន្តែកំរើពលកម្មមធ្យមគឺ១០០ដុល្លា ហើយបើគ្រួសារ២នាក់ទៅធ្វើការ នៅក្នុងនឹងមួយឆ្នាំកាត់បាន២៤០០ដុល្លា ដូចនេះពេលនាក់ដោយក៏កាត់មិនអាចធ្វើការបាន២៤០០ដុល្លាដែរ លើក លែងតែមានគ្រួសារមួយចំនួនដែលគាត់មានលទ្ធភាពចូលទៅកាប់ព្រៃឈើ ដែលសកម្មភាពនោះវាប្រាស់ចាក់នឹង ច្បាប់របស់រដ្ឋ អញ្ចឹងហើយខ្ញុំបានប្រាប់ទៅពួកគាត់គួរកប្រភពកំលាំងពលកម្មមួយ ដែលមានលក្ខណៈបិតថេរ ទោះបីចូលព្រៃវាបានមែនតែមួយរយៈ ដូចនេះកាត់យល់ពួកគាត់មានការសប្បាយចិត្ត គោលការណ៍យើងអាចដោះ ស្រាយតាមផ្លូវនោះពិតប្រាកដមែន យើងនៅចាំមើលព្រោះក្រុមហ៊ុននេះ ជាក្រុម ហ៊ុនគ្រប់គ្រងដោយរដ្ឋគេមិន ធ្វើអ្វីឱ្យប៉ះពាល់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋទេ ។

ឯកឧត្តមអភិបាលខេត្ត : ឥឡូវនេះខ្ញុំយោងតាមរបាយការណ៍ និងការវិភាគយោបល់ពីមូលដ្ឋានមកខ្ញុំអាចកត់សំគាល់បានថាដំណើរការរបស់ក្រុមហ៊ុនមានភាពរលូនច្រើន នេះសំរាប់ក្រុមហ៊ុន C.R.K.2 ដែលអាចឱ្យយើងទទួលយកបាន ។ ប៉ុន្តែវាបន្ទុកទុកនូវបញ្ហាដែលយើងត្រូវដោះស្រាយជាមួយនឹងប្រជាពលរដ្ឋនៅតំបន់នោះជាតំបន់ដែលប្រជាជនចម្រុះមានជនជាតិភាគតិចផង ជនជាតិច្រើនផង ហើយការចេះដឹងក្នុងកំរិត ។ ហើយតំបន់នោះពីមុនមកជាតំបន់ដែលមិនមែនស្ថិតនៅក្នុងការគ្រប់គ្រងរបស់ភាគីកម្ពុជានោះទេ វាជាតំបន់គ្រប់គ្រងដោយភាគីដែលប្រយុទ្ធប្រឆាំងជាមួយនឹងភាគីរដ្ឋកម្ពុជា ដូចនេះអារម្មណ៍របស់ពួកគាត់មិនទាន់មានការជ្រះស្រឡះទាំងស្រុងនៅឡើយដែរទេ ប្រសិនបើមានការចាក់ចុះពីភាគីណាមួយនោះ ដូចនេះក្រុមហ៊ុនត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងការងារ របស់ខ្លួនដើម្បីសុវត្ថភាព និងនិរន្តរភាព ជាវិធានការទៅមុខក្រុមហ៊ុនត្រូវគិតអំពីផ្លូវចូល ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុនធ្វើការប្រើប្រាស់ច្រើនផ្លូវនោះគឺវាអត់ធានាទេអាចខូចផ្លូវ ហើយនឹងហុយធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋតំបន់នោះ ។ ការនិយាយពីផ្លូវនេះ គឺគិតពីផ្លូវខាងក្រៅទេ គឺគិតពីផ្លូវជាតិចូលទៅក្រុមហ៊ុនក្រុមហ៊ុនរបស់លោក ឬពីផ្លូវលេខ៦២ទៅតំបន់របស់លោក ក្រុមហ៊ុនត្រូវជួសជុលផ្លូវដែលមានហើយ ក្រុមហ៊ុនត្រូវធ្វើផ្លូវដែលមិនបិតនៅក្នុង រង្វង់ក្រុមហ៊ុន (ផ្លូវក្រៅក្រុមហ៊ុន) ដើម្បីជួយកែលំអរ ។ ដូច្នេះទាក់ទងជាមួយបញ្ហានេះក្រុមហ៊ុនត្រូវគិតអំពីការជួយស្តារហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបន្ត ដូចជាអណ្តូងទឹក ផ្លូវថ្នល់ សាលារៀន មណ្ឌលសុខភាព ដែលប្រជាពលរដ្ឋចង់បាន និងសំណូមពរដើម្បីស្តារអូរបន្ត(ផ្លូវចិត្ត) ឱ្យកាត់ហ្នឹងហ្ន៎ បើតាមការចុះទៅតំបន់នោះ២ដងហើយនៅខ្លះខាត សាលារៀន ផ្លូវអណ្តូងទឹក ប៉ុស្តិ៍សុខភាព ហើយតំបន់នោះមាខាងក្រសួង ខាងមន្ទីររៀបចំតំបន់សហគមន៍ព្រៃឈើ ដោយសារការអភិវឌ្ឍន៍នៅមានកំរិតគាត់នៅប្រើប្រាស់ឈើជាមធ្យោបាយចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ពួកគាត់ ។ បើនិយាយឱ្យច្បាស់ទៅគឺថាសុំឱ្យក្រុមហ៊ុនជួយអភិវឌ្ឍន៍ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរបន្តឬក៏ជួយអ្វីក្រៅពីនោះទៀត ក្នុងនោះខ្ញុំគិតថាក្រុមហ៊ុនអាចធ្វើបាននេះមិនបង្ខំទេតែក៏មិនឱ្យបដិសេធនីដែរ ។(២) ក្រុមហ៊ុនត្រូវសហការជាមួយ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងជំនាញពាក់លព័ន្ធ ដើម្បីដោះស្រាយរួមគ្នា ដោះស្រាយឱ្យអស់នូវហេតុផលប៉ះពាល់ ជាមួយ ប្រជាពលរដ្ឋបើមានត្រូវដោះឱ្យអស់ ។ ហើយម្យ៉ាងទៀតពេលក្រុមហ៊ុនឈូសឆាយពេលមានការតវ៉ាពីប្រជាពលរដ្ឋ ត្រូវបញ្ឈប់សកម្មភាពភ្លាមបង្វែរទៅគោលដៅផ្សេងទុកចំណុចនោះដោះស្រាយ អោយស្រុកសហការណ៍ ជាមួយ ក្រុមហ៊ុនឱ្យបានល្អ ជៀសវាងជំលោះកើតមានឡើងតាមរូបភាពណាមួយ (៣) រួមគ្នាដោះស្រាយបញ្ហាបរិស្ថាន បញ្ឈប់សកម្មភាពឈូសឆាយអូរ បឹង ស្ទឹង បើមាន ដើម្បីថែរក្សាធនធានធម្មជាតិ តាមដងអូរ និងការពារការហូរ ច្រោះដីបណ្តាលពីការឈូសឆាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ព្រោះបើគ្មានការទប់ស្កាត់ទេអាចបណ្តាលឱ្យមានផលវិបាកទៅ ថ្ងៃណាមួយដែលយើងមិនអាចស្មានដល់ ។ (៤) ពេលចុះធ្វើការសម្របសម្រួលជាមួយជាមួយប្រជាពលរដ្ឋត្រូវមានឯកសារព្រោះពួកគាត់អាចយល់ព្រមនៅថ្ងៃនេះ ហើយបដិសេដ្ឋនៅថ្ងៃក្រោយមានការផ្លាស់ប្តូរវិញដោយកត្តាជំរុញពីខាងក្រោយ ។

អង្គប្រជុំបានចប់សព្វគ្រប់នៅវេលាម៉ោង ៥:១០ នាទីល្ងាច នៅថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ដដែលក្រោម
បរិយាកាសវិករាយ ស្និទ្ធស្នាល និងយោគយល់គ្នាខ្ពស់ ។

ធ្វើនៅកំពង់ធំ, ថ្ងៃទី ០៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១០

អ្នកធ្វើកំណត់ហេតុ

ហត្ថលេខា

Draft

ឯកសារយោង

1. A Poverty Profile of Cambodia, MoP, 1997
2. Asia-Pacific Tropical Forestry: Ecological Disaster or Sustainable Growth, RAPA, Bangkok, 1994
3. Asian Development Bank. 1997. Involuntary Resettlement. *Operations Manual*. Manila. *Environment Division, Office of Environment and Social Development*. Manila.
4. ———. 2003. *Environmental Assessment Guidelines*. Manila.
5. Agricultural Strategies and Policy Framework for Sustainable Food Security and Poverty Alleviation, Cambodia, May 2000
6. Biodiversity the Life of Cambodia. Edited by Jady Smith, 2001
7. Cambodia Poverty Assessment, MoP, 1999
8. Cambodia Forestry Code of Practice for Harvesting dated 26 July 1999
9. Conflict and Natural Resource Management, FAO, 2000
10. FAO Model Code of Forest Harvesting Practice, Rome 1995
11. FAO Model Code of Forest Harvesting Practice, Rome 1996
12. Forest Concession Management Planning Manual, dated March 2001
13. Forest Inventory in Eastern Mekong by B. Rollet 1962
14. Forest Resources Assessment 1990, in Tropical Countries, FAO, Rome, 1993
15. General Population Census of Cambodia – Final Census Result of 1998
16. Gene-Ecological Zonation of Cambodia – Forestry Administration, DANIDA, German Development Services, December, 2003
17. Guidelines For Preliminary EIA for Forest Harvesting – 27 January 1995
18. Handbook of the Policy and Basic Procedure of EIA in Sarawak – 27 January 1995
19. Landuse Capability Map 1997/97
20. National Environmental Planning Manual 1998-2002
21. National Forest Policy of Cambodia, WB, UNDP, FAO, April 1996
22. National Weather Report From Ministry of Water Resource and Meteorology
23. Non-wood Forest Products for Rural Income and Sustainable Forestry, FAO, Rome, 1995
24. Royal Decree on the declaration of Protected Areas dated 1st November 1993
25. Satellite Imageries map interpreted by DFW year 1996/97/2000
26. Strategic Environmental Framework for the Greater Mekong Sub-region: Integrating Development and Environment in the Transport and Water Resource Sectors, Stockholm Environment Institute
27. Soil Survey Report of Charles D. Crocker 1962/63
28. The Atlas of Cambodia, National Poverty and Environmental Maps, DANIDA, 2006
29. Vegetation of Cambodia 1972 & 1996/97 and 2000.
30. DANIDA., 2003. Gene-Ecological Zonation of Cambodia. Cambodian Tree Seed Project Institute Capacity Building of the Tree Seed Sector. Forestry Administration. pp 19-25.